ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ СУДЬЯЛАР ОДАҒЫ

ZAŃGER

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰҚЫҚ ЖАРШЫСЫ
ВЕСТНИК ПРАВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

№ 12 (293) 2025

БАСТЫ ТАҚЫРЫП / ТЕМА НОМЕРА

ЗИЯТКЕРЛІК МЕНШІКТІ ҚҰҚЫҚТЫҚ ҚОРҒАУДЫҢ ЕРЕКШЕЛІГІ:
ЗАҢНАМА, ТАҒЫЛЫМ, ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕ

ОСОБЕННОСТИ ЗАЩИТЫ ПРАВ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ:
ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО, ПРАКТИКА, МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЦИФРЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯДАҒЫ КҮШ-ЖІГЕРІ ЖОҒАРЫ

17-19 қараша аралығында Дубайда (БАӘ) «Сот әкімшілігінің жаһандық перспективалары» тақырыбына арналған ХСӘҚ-ның (IACA) жыл сайынғы конференциясы өтті. Онда Қазақстанның сот төрелігіндегі реформалар мен жетістіктер басты тақырып болды.

Форумға әлемнің 80-нен астам елінен сот жүйесінің өкілдері қатысты. Олар сот әкімшілігінің тиімділігін арттыру, инновацияларды енгізу және халықаралық ынтымақтастықты нығайту ниетімен бас қосқан. Маңызды жиынға қазақстандық делегацияны Жоғарғы Сот Төрағасы А.А. Мерғалиев пен Сот әкімшілігінің басшысы – ХСӘҚ вице-президенті Н.Р. Ахметзакиров бастап барды.

Конференцияда сот жүйесін цифрландыру және жасанды интеллект технологияларын қолданудағы Қазақстанның тәжірибесіне баса назар аударылды. Делегацияға цифрлық қызметтер саласындағы ұлттық жетістіктерді, процестерді автоматтандыруды және сот талқылауларының тиімділігін арттыруға бағытталған шешімдерді таныстыру үшін жеке сессия ұсынылды.

Таныстырылым қатысушылардың зор қызығушылығын тудырды, сондай-ақ әртүрлі елдердің өкілдері Қазақстанның сот жүйесін жаңғыртудағы елеулі жетістіктерді атап өтті.

IASA президенті Памела Харрис Қазақстанның цифрлық трансформациядағы күш-жігерін жоғары бағалап, еліміздің инновацияларға ашықтығын және халықаралық ынтымақтастықтың белсенді дамуын атап өтті, Қазақстанның тәжірибесі көптеген елдерге үлгі бола алатынына тоқталды.

Конференция алаңында басқа елдердің сот жүйесінің өкілдерімен келіссөздер жүргізілді. Өзекті реформалар, цифрлық қызметтерді енгізу, жасанды интеллект технологияларын пайдалану және халықаралық ынтымақтастықты кеңейту жолдары талқыланды.

Сонымен қатар, Дубай халықаралық қаржы орталығының (DIFC Courts) соттары мен Дубай Әмірлігі соттарының басшылығымен екіжақты кездесулер өтті. Тараптар өзара іс-қимыл мен кәсіби алмасуды дамытуға дайын екендіктерін білдіре отырып, IT-технологияларды қолдану, сот қызметін ұйымдастыру, істерді қараудың заманауи форматтарын енгізу бойынша тәжірибе алмасты.

Сапар барысында қазақстандық делегация DIFC соттарында және Дубай Әмірлігінің соттарында болып, онда аталған сот институттарының жұмысты ұйымдастыру тәжірибесін, олардың цифрлық инфрақұрылымының ерекшеліктерін және сот талқылауының заманауи форматтарын енгізу әдістерін зерделеді.

№ 12 (293) ЖЕЛТОҚСАН 2025 ж.

ZAŃGER

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰҚЫҚ ЖАРШЫСЫ

ВЕСТНИК ПРАВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖОҒАРҒЫ СОТЫ
- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ СОТЫ
- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БАС ПРОКУРАТУРАСЫ
- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘДІЛЕТ МИНИСТРЛІГІ
- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
- ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
- Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС / РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Әмір Досжан Сарманқұлұлы
Қазақстан Республикасы Судьялар одағының Төрағасы
Председатель Союза судей Республики Казахстан

Мерғалиев Асламбек Амангелдіұлы
Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Төрағасы
Председатель Верховного Суда Республики Казахстан

Азимова Эльвира Әбілхасымқызы
Қазақстан Республикасы Конституциялық Сотының Төрағасы
Председатель Конституционного Суда Республики Казахстан

Асылов Берік Ноғайұлы
Қазақстан Республикасының Бас прокуроры
Генеральный Прокурор Республики Казахстан

Сәрсембаев Ерлан Жақсылықұлы
Қазақстан Республикасының Әділет министрі
Министр юстиции Республики Казахстан

Түймебаев Жансейіт Қансейітұлы
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың ректоры
Ректор КазНу им. аль-Фараби

Сыдықов Ерлан Бәтташұлы
Л.Н.Гумилев ат. Еуразия ұлттық университетінің ректоры
Ректор Евразийского национального университета им. Л.Н.Гумилева

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Абдрасулов Ермек Баяхметович
з.ғ.д., проф., «Сот билігі және салыстырмалы құқық» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Судебная власть и сравнительное право»

Борчашвили Исидор Шамилович
з.ғ.д., проф., «Қылмыстық құқық» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Уголовное право»

Қоғамов Марат Шекішұлы
з.ғ.д., проф., «Қылмыстық процесс» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Уголовный процесс»

Мельник Роман Сергеевич
з.ғ.д., проф., «Әкімшілік құқық және әкімшілік іс жүргізу» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Административное право и административный процесс»

Мороз Светлана Павловна
з.ғ.д., проф., «Жеке құқық» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Частное право»

Сүлейменов Майдан Күнтуарұлы
з.ғ.д., проф., «Жеке құқық» бөлімінің бас редакторы
д.ю.н., проф., главный редактор раздела «Частное право»

Убигалиев Ергали Абилкасимович
Алматы қ. кәмелетке толмағандардың істері жөніндегі сотының төрағасы, «Азаматтық іс жүргізу», «Ювеналды әділет» бөлімдерінің жауапты редакторы
Председатель суда по делам несовершеннолетних г. Алматы, ответственный редактор разделов «Гражданское право», «Ювенальная юстиция»

Шаяхметова Айым Галымбековна
Астана қалалық сотының судьясы, доктор PhD, «Халықаралық құқық» бөлімінің жауапты редакторы
Судья суда города Астаны, доктор PhD, ответственный редактор раздела «Международное право»

Авторлық және аралас құқықты бұзғандарға Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауаптылық көзделген. Журналдағы мақала авторларының пікірі мен көзқарасы редакцияның ресми көзқарасымен сәйкес келмеуі мүмкін.

Журнал Қазақстан Республикасы Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде тіркелген. Тіркеуге қою туралы №2158-Ж, куәлік 2001 жылы 25 шілдеде берілді.

ҚҰРЫЛТАЙШЫ
«Қазақстан Республикасы Судьялар одағы» РҚБ

ШЫҒУЫ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР
Бас редактор: **А.К. Беркімбаева**
Дизайн және беттеуші: **Г.А. Джаббарова**

Редакцияның мекен-жайы:
050050, Алматы қ., Аққент ш/а, 32.

Материалдарды zanger-press@mail.ru электронды почтасына жолдау керек.

Фотосуреттер ашық ақпарат көздерінен алып қолданылды.

«Print House Gerona» баспаханасында басылды
Алматы қаласы, Помяловского к-сі, 28 а.
Тел.: +7 (727) 250 47 40.

Теруге берілген күні
03.12.2025 ж.
А-4 форматы қағазы жылтыр, офсеттік баспа,
Таралымы: 2687 дана
№ 1675 тапсырыс

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры, информации и общественного согласия Республики Казахстан. Свидетельство о постановке на учет № 2158-Ж от 25 июля 2001 г.

УЧРЕДИТЕЛЬ
РОО «Союз судей Республики Казахстан»

ВЫХОДНЫЕ ДАННЫЕ
Главный редактор: **А.К. Беркимбаева**
Дизайн и верстка: **Г.А. Джаббарова**

Адрес редакции: 050050
Республика Казахстан.
г. Алматы, мкр. Аккент, д.32.

Материалы присылать по адресу: zanger-press@mail.ru

Нарушение авторских прав и смежных прав предусматривает ответственность в соответствии с законами РК.
Мнения и взгляды, содержащиеся в данном журнале, могут не совпадать с официальной позицией редакционной коллегии журнала и отражают авторскую точку зрения.
Использованы фотоматериалы из открытых информационных источников.

Отпечатано в типографии
«Print House Gerona».
Адрес: г. Алматы, ул. Помяловского, 28 а.
Тел.: +7 (727) 250 47 40.
Сдано в печать: 03.12.2025 г.
Формат А-4. Бумага мелованная, печать офсетная, 5,5 п.л.
Тираж: 2687 экз.
Заказ № 1675

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

СОТ БИЛІГІ / СУДЕБНАЯ ВЛАСТЬ

Ажар Сагандыкова
Права человека в цифровой эпохе 5

Шоқан Уәлиханов – қазақтың тұңғыш құқықтанушы-реформаторы 8

ӘКІМШІЛІК ҚҰҚЫҚ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ІС ЖҮРГІЗУ АДМИНИСТРАТИВНОЕ ПРАВО И АДМИНИСТРАТИВНЫЙ ПРОЦЕСС

Меруерт Тоғызбаева
Әкімшілік қалау – әкімшілік құқықтағы маңызды категорияның бірі 15

Айжан Мырзабекова
Денежное взыскание, как мера процессуального принуждения 19

Роман Мельник, Максим Завалов
Прокурор в административном процессе 22

АЗАМАТТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ / ГРАЖДАНСКИЙ ПРОЦЕСС

Гульнара Джаппарова
Некоторые вопросы правоприменительной практики по спорам, вытекающим из договоров страхования......................27

Мұрат Әлімбек
Қоғамдық жұмыстарға тарту – әкімшілік жазаның жаңа, тиімді және ізгі түрі 33

Сая Камарова
Сот сараптамасын тағайындау кезінде туындайтын мәселелер 37

ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ / УГОЛОВНЫЙ ПРОЦЕСС

Нурлан Дауылбаев
Пределы уголовного процесса..43

Сауле Бекишева
Изменение государственным обвинителем обвинения в суде: проблемные вопросы 45

Бауыржан Игишев

Жазаны өтеуді кейінге қалдыру: қылмыстық жаза адамгершілігі мен жәбірленуші құқығын қалпына келтіру арасындағы баланс 47

Гульфейруз Шохаева

Көлік құралдарын мас күйінде басқарған адамдардың жауапкершілігі 50

Динара Қасымқызы

Актуальные вопросы определения подследственности при осуществлении производства по уголовному делу 53

Олег Чернов

Сроки досудебного расследования и их влияние на уголовное дело 56

БАСТЫ ТАҚЫРЫП
Зияткерлік меншікті құқықтық қорғаудың ерекшелігі: заңнама, тағылым, халықаралық тәжірибе

ТЕМА НОМЕРА
Особенности защиты прав интеллектуальной собственности: законодательство, практика, международный опыт

Жанар Дуйсенова

Международное сотрудничество в сфере права интеллектуальной собственности 60

Инжу Алихан, Эльмира Абдрахманова

Судебная практика по защите объектов интеллектуальной собственности в Республике Казахстан..........64

Айжан Амангелді

Айрықша құқықтардың құқықтық мирасқорлығы саласындағы терминология мәселелері 70

Олег Городов

Об ограничительных условиях договора коммерческой концессии 75

Мария Кольздорф

Споры о нарушении исключительных прав на товарные знаки в практике арбитражных судов........................79

Кристинэ Трифонова, Виктор Мокрушин

К вопросу о способах защиты исключительных прав на базы данных 84